

Lähettäjä: Ruusuvaara-Koskinen Tanja <tanja.ruusuvaara-koskinen@turku.fi>

Lähetetty: maanantai 12. kesäkuuta 2023 15:47

Vastaanottaja: Panschin Andrei <andrei.panschin@turku.fi>

Kopio: Ruusuvaara-Koskinen Tanja <tanja.ruusuvaara-koskinen@turku.fi>

Aihe: Ympäristönsuojelun kommentit Airisniemen luontoselvityksestä

Hei,

Ympäristönsuojelu on perehtynyt Airisniemen ranta-asemakaavan luontoarvojen perusselvitykseen vuodelta 2021.

Ympäristönsuojelun näkemyksen mukaan selvitys on huomattavan suppea eikä sen perusteella voida saada riittäväällä tarkkuudella kuvaa alueen luonnon tilasta tai luontoarvoista alueen kaavoitusta ajatellen. Tämän sähköpostin loppuun on liitetty kaupungin asemakaavoituksen yhteydessä tilattavien luontoselvitysten perustilaukseen liittyvä luettelo. Luettelo on niin sanottu minimi-ilmaus, jota täydennetään tarvittaessa kaava-alueen ominaispiirteiden perusteella.

Suomen luontotieto Oy:n vuonna 2021 laatiman luontoselvityksen tarkkuudessa on mm. seuraavia puutteita:

- **Selvitysalueen laajuus:** Selvitys kattaa käytännössä ainoastaan maalla sijaitsevan kaava-alueen, vaikka selvitysalueeseen on karttaliitteen mukaan otettu rannan edustan vesialuetta. Rannan mahdollisia luontotyyppisiä tai luontoarvoja ei kuitenkaan ole lainkaan kuvattu. Kaavassa kuitenkin tavoitellaan rakentamista rannalle ja kaavan mukaisella rakentamisella olisi vaikutusta myös läheisen vesialueen puolelle. Luontoselvityksen tulisi kattaa lisäksi kaava-alueen vedenpuoleinen rantavyöhyke ja sen mahdolliset luontoarvot. Lisäksi kaava-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Ristikari ja pienempi kalliainen luoto, joiden vesi- ja rantalinnustoon kaava-alueen muutoksilla saattaa olla vaikutusta. Ranta-alueen luonnolla, ranta- ja vesilintujen pesimäyhdyskunnilla sekä rantavyöhykkeen luonnolla on merkitystä esimerkiksi laiturien sijoitusmahdollisuuksia mietittäessä.
- **Selvitysalueen luontoa ei ole kuvioitu ja täten selvityksestä puuttuvat kuviokohtaiset luonnon kuvaukset.** Selvityksen mukaisesta selostuksesta ei ole mahdollista hahmottaa alueen luonnon erityispiirteitä, luontotyyppisiä eikä niiden sijainteja. Myös puuston iän kuvaus tulisi olla mainittu ainakin kohteissa, joissa on varttunutta tai iäkäästä puustoa.
- **menetelmäosiossa selvityksessä viitataan uhanalaisten luontotyyppien selvittämiseen (Luontotyyppien uhanalaisuus 2018).** Selvityksessä ei kuitenkaan ole tunnistettu, osoitettu kartoilla tai kuvattu yhtään luontotyyppiä. Sanallisesta kuvauksesta ja mukaan liitetystä valokuvista voidaan kuitenkin päätellä, että alueella on luultavasti uhanalaisia luontotyyppisiä kuten kuivien kankaiden varttunutta tai vanhaa metsää tai lehtomaista kangasta. Ympäristönsuojelun ennakkotietojen mukaan alueella on ainakin kuivien kankaiden metsiä ja karukkokankaiden metsiä. Yllä mainitun selvitysalueen kuvioinnin tulee sisältää kuvaus luontotyyppistä, sen uhanalaisuudesta ja puuston iästä.
- **myöskään lepakkoselvitys ei täytä alla kuvattua Turun kaupungin edellyttämää vähimmäistasoa**

Luontoselvitystä tulee täydentää siten, että se kattaa Turun kaupungissa tilattujen luontoselvitysten vähimmäistason. Ympäristönsuojelu yhtyy luontokartoittajan näkemykseen, että alueelta ei ole tarpeen selvittää liito-oravaa (ei esiinny Satavan saarella) tai viitasammakkoa (ei soveltuvia elinympäristöjä) Perusluontoselvityksen luettelon lisäksi alueella tulee laatia pesimälinnustoselvitys mukaan lukien arvio läheisten luotojen pesimälajistosta siltä osin kuin se on kaava-alueelta käsin arvioitavissa (ei edellytä maihinnousua luodoille).

Ystävällisin terveisin,

Tanja Ruusuvaara-Koskinen

Alla olevaa luetteloja tulisi Airisnimen kohdalla täydentää:

- lisäksi alueella tulee laatia pesimälinnustoselvitys mukaan lukien arvio läheisten luotojen pesimälajistosta siltä osin kuin se on kaava-alueelta käsin arvioitavissa (ei edellytä maihinnousua luodoille)

Ote Turun kaupungin tyypillisestä luontoselvityksen tarjouspyynnöstä keväällä 2023:

3. Luontoselvityksen sisältö

Luontoselvitys toteutetaan ns. suppeana luontoselvityksenä, jonka perusteella voidaan todeta alueella olevat luontoarvot. Kohdealueelta selvitetään kaikki yleiset luontoselvityksen osa-alueet, mutta kohdealueen luonteesta johtuen voidaan jo ennalta arvioida, että kohdealueella ei ole suurinta osaa alla mainituista luontotyypeistä tai niiden lajistosta. Raportissa ei ole tarpeen kuvata alueelta puuttuvien luontotyyppien ominaispiirteitä sen tarkemmin.

Saatavilla olevat lähteet, kirjallisuus ja Lajitietokeskuksen avoimet tietoaaineistot tulee käydä läpi ja viitata niihin raportissa.

Alueelta selvitetään:

Luontotyypit

- Mahdolliset luonnonsuojelulain mukaiset suojellut luontotyypit, sekä muut merkittävässä määrin luonnonsuojelulain mukaisten luontotyyppien ominaispiirteitä sisältävät elinympäristöt
- Metsälain 10 §:n nimeämät erityisen tärkeät elinympäristöt
- Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset luontotyypit ja 3 luvun 2 §:n mukaiset luonnonvaraiset purot sekä niiden merkittävät koski- ja virtapaikat, kosteikot sekä muut luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät vesi- ja kosteikkokohteet
- Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin (Raunio ym. 2018) mukaiset luontotyypit sisältäen myös elinvoimaiset luontotyypit. Myös erilaisten maankäyttömuotojen synnyttämät luonnonympäristöt kuten ns. kulttuurilehdot ja joutomaat sisältyvät luontotyyppien määrittelyyn. Yksityiset pihapiirit jätetään arvioinnin ulkopuolelle, mutta rakennetun ympäristön ominaispiirteet kuvataan lyhyesti. Luontotyyppien edustavuus arvioidaan.

Lajisto

o Luontodirektiivin IV-mukaiset lajit

- liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ja muut liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt alueella. Liito-oravalle sopivat liikkumisyhteydet sekä niiden toiminnallisuuden kehittämisen ja turvaamisen arviointi maankäytössä

- lepakoiden esiintymisen yleisselvitys kolmella yöaikaisella käsidetektorilla tehtävällä käynnillä lepakoiden kannalta sopivimpiin elinympäristöihin keskittyen, sekä muun maastotyön ohessa lepakoille sopivien talvehtimispaikkojen ja päiväpiilojen etsiminen

- viitasammakolle sopivien elinympäristöjen kartoitus, ja viitasammakon esiintymisen selvittäminen soidinääntelyn perusteella, mikäli sopivia elinympäristöjä löytyy

-muut luontodirektiivin liitteen IV mukaiset lajit

o Kasvit

- uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien kasvilajien (LSL 46 § ja 47 §) esiintymät

- huomionarvoisten kasvilajien esiintymät, joita ovat mm. laadukasta ympäristöä indikoivat lajit sekä perinnebiotooppien lajit

- huomionarvoisten hyönteisten merkittävimmät ravintokasvit, joita Turun alueella ovat mm. syylälinnunherne ja keltamaite, sekä tässä yhteydessä alustava arvio huomionarvoisten hyönteisten esiintymisestä ja tarvittaessa esitys mahdollisesta jatkokartoitustarpeesta

o Linnusto

- uhanalaiset lajit, lintudirektiivin liitteen I lajit, muut huomionarvoiset lajit ja suurten petolintujen pesäpuut

o Muut lajihavainnot

- muut selvitystyön aikana ilmenevät havainnot alueen luontoarvoihin merkittävästi vaikuttavasta lajistosta

o Vieraslajit

EU:n vieraslajiluettelossa sekä Suomen vieraslajiasetuksessa mainitut haitalliset vieraslajit

Muut luonnon monimuotoisuuden sekä maisemallisten arvojen säilymisen kannalta tärkeät kohteet

Alueen ekologiset yhteydet, sekä säilytettävät että puuttuvat

Erikoiset luonnonmuodostumat ja niiden yhdistelmät

Tanja Ruusuvaara-Koskinen
Ympäristönsuojelusuunnittelija
Luvat ja valvonta, Ympäristönsuojelu
Turun kaupunki
p. 040 482 9506
tanja.ruusuvaara-koskinen@turku.fi

LAUSUNTO AIRISNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVAAN

Asia: Airisniemen ranta-asemakaava Satavan Erikvallan niemessä

Diaarinumero: 11740-2020

Vaihe: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Lausunnon antajat:

Olemme naapureina saaneet tiedon ranta-asemakaavan vireilletulosta Erikvallan Airisniemessä kiinteistöjen 853-506-1-302, 853-506-1-232, 853-506-1-308, 853-506-1-301 ja 853-407-1-494 alueille. Erikvallanniemen kiinteistönomistajina emme näe perusteita ranta-asemakaavan laatimiseksi perustuen seuraaviin seikkoihin:

Yleinen kaavatilanne ja kiinteistönomistajien tasapuolinen kohtelu

Satava-Kaksikerran osayleiskaavan laadinta on kaiken kaikkiaan ollut jopa vuosikymmeniä kestävä prosessi. Nyt hallinto-oikeus on 13.4.2023 hyväksynyt osayleiskaavan, mutta siitä on haettu valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Emme näe perustetta sille, että maankäyttöä lähdettäisiin ennen kaavan mahdollista lainvoimaistumista muuttamaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu hyvin ylimalkaisesti, mitä Airisniemen ranta-
asemakaavalla tavoitellaan. Tekstin mukaan alueelle on tavoitteena osoittaa uutta loma-asutusta
olemassa olevien rakennusten ympäristöön, joten on tulkittavissa, että tavoitteena on lisätä
rakennuspaikkoja alueella. Emätilaselvityksen perusteella uusien rakennuspaikkojen lisäämiseen ei
kuitenkaan ole perusteita.

Erikvallassa ja yleensäkin ranta-alueilla rakentaminen ja rakennuspaikkojen määrä on tarkasti
säänneltyä. Tämä huomioiden Erikvallan alueella on viime vuosina kuitenkin toteutettu ja ollaan
toteuttamassa alla olevan listauksen mukaisesti uudisrakennushankkeita poikkeamismenettelyllä ja
suunnittelutarveratkaisulla. Mielestämme myös Airisniemen alueella vastaavat menettelyt olisivat
tarkoituksenmukaisia.

Kiinteistö Oy Erikvalla, 853-407-1-491, suunnittelutarveratkaisu 29.6.2017

Varpula-niminen tila, Raumanpääntie 73, poikkeamispäätös 7.5.2019

Paavonranta-niminen tila, Raumanpääntie, poikkeamispäätös 18.6.2019

Paavola-niminen tila, Raumanpääntie, poikkeamispäätös 18.6.2019

Kieloranta-niminen tila, Raumanpääntie 13, poikkeamispäätös 7.9.2021

Rauma-niminen tila, 853-506-1-151, poikkeamispäätös 31.5.2022

Airisniemeen liittyvät erityispiirteet sekä vaikutukset Erikvallanniemen muille kiinteistöille

Edellä kuvattujen yleisten periaatteiden lisäksi Airisniemen alueen toimintaan ja ympäristöön liittyy
erityispiirteitä, joiden vuoksi emme näe perusteita toiminnan ja rakennuspaikkojen laajentumiseen. Näitä
seikkoja ovat:

1. Airisniemi toimii erilaisten juhlien ja tapahtumien pitopaikkana, ja alueen käyttöaste on viime
aikoina noussut. Tämä on alkanut aiheuttaa meluhaittoja Erikvallanniemessä. Onhan kyse
saaristoympäristöstä, jossa äänet kantautuvat hyvin kauas, jopa Samppaantiellä sijaitseville
kiinteistöille asti. Jo nyt Airisniemen nettisivuillakin esiin tuotu toiminta aiheuttaa häiriötä, eikä
tällaisen lisääntymistä tule ranta-asemakaavalla mahdollistaa. Toimintaa kuvataan mm.
seuraavasti: *"Juhlan luonteeseen sopiva musiikki on olennainen osa onnistuneita juhlia. Illan
pikkutunneilla DJ tai bilebändi huolehtivat siitä, että tunnelma pysyy korkealla."*
2. Edellä mainitun Airisniemen juhla- ja tapahtumaliiketoiminnan vuoksi on oletettavaa, että
lisärakentaminen alueella lisääisi lyhytaikaista asumista, mikä edellä mainitun äänihaitan lisäksi
lisäisi liikennettä kapealla Raumanpääntien yksityistiellä.
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteenä on luontoselvitys, jonka karttaliitteessä on esitetty
metsälakikohteen rajaus. Kartan rajaus ei ole perusteltu, sillä metsälakikohteet on jätetty
rajauksen ulkopuolelle samoin kuin Metsälain 10§ mukaiset arvokkaat länsireunan avokalliot ja
jyrkänteet, jotka on rajattu kartalla todellisista luonnonolosuhteista poiketen. Näemmekin, että
osayleiskaavan luo-rajauksen muuttamiselle ei ole perusteita, ja että luo-alueelle ei tule hyväksyä
rakentamista eikä rakennuspaikkoja.
4. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteenä ei ole maisemaselvitystä, mutta tiedossa on, että
kooltaan pieni Mutteri-rakennus toimii koko Airiston alueen maamerkinä. Jo edellä mainittujen
äänen kantautumisen, luonnonarvojen sekä maisemallisten tekijöiden johdosta emme näe
perusteita sille, että Erikvallan korkeiden kallioiden laelle tulisi uusia rakennuspaikkoja. Näemme,
että tämä koskee niin pysyviä rakennuksia kuin esimerkiksi lyhytaikaisempaan majoittumiseen
tarkoitettuja rakennelmia.

Turussa 30.5.2023